

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Europort Business School

**ONDERZOEK KWALITEITSVERBETERING
EXAMINERING 2010 - 2011**

Utrecht, juli 2011

Vaststelling rapport

Dit rapport bevat de resultaten van het onderzoek naar de kwaliteitsverbetering van de examinering dat op 1 april 2011 plaatsvond bij Europort Business School (hierna: EPBS) te Rotterdam.

Het rapport is vastgesteld op 14 juli 2011.

Dit rapport mag alleen in zijn volledige vorm vermenigvuldigd worden zonder toestemming van de inspectie of de instelling.

Inhoudsopgave

Samenvatting	7
1 Inleiding	9
1.1 Regeling standaarden examenkwaliteit mbo	9
1.2 Onderzochte opleidingen	9
1.3 Inkoop	9
1.4 Uitgebreide informatie over het onderzoek	10
1.6 Onderbouwing van de beoordeling	10
2 Kwaliteit examinering bij Europort Business School	11
2.1 Algemeen beeld	11
2.2 90290 Ondernemer detailhandel, BOL	12
2.3 90932 Exportmedewerker (Exportmedewerker buitendienst), BOL	12
3 Conclusies en vervolgtoezicht	15
Bijlage 1 Examenstandaarden en normering	17
Bijlage 2 Exameninstrumenten talen competentiegerichte opleidingen	21

Samenvatting

Dit rapport bevat de resultaten van het onderzoek naar de kwaliteitsverbetering van de examinering dat op 1 april 2011 is uitgevoerd bij EPBS.

Resultaat van het onderzoek

De Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) heeft bij het onderzoek naar kwaliteitsverbetering die opleidingen onderzocht, waarvan in het onderzoeksjaar 2009-2010 geconstateerd is dat de examenkwaliteit onvoldoende was. De beoordeling per onderzochte opleiding staat in tabel 0.1.

Tabel 0.1 Beoordeling examenkwaliteit bij EPBS

Standaard	Vertrouwen beroepenveld	Borging deskundigheid	Inhoudelijke uitstroomeisen exameninstrumenten	Toetstechnische kwaliteit exameninstrumenten	Afname, beoordeling, diplomering	Borging examinering	Naleving wettelijke eisen	Nederlands standaard 3 en 4	Moderne vreemde talen standaard 3 en 4	Eindoordeel: voldoende of onvoldoende examenkwaliteit
	1	2	3	4	5	6	7	3/4	3/4	
Europort Business School										
90290 Ondernemer detailhandel, BOL	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
90932 Exportmedewerker (Exportmedewerker buitendienst), BOL	V	V	V	V	V	V	V	O	V	V
O = onvoldoende / V = voldoende / - = n.v.t.										

Examenenheid Europort Business School

Eindoordeel voldoende

De examinering van de onderzochte opleidingen 90290 Ondernemer detailhandel, BOL en 90932 Exportmedewerker (Exportmedewerker buitendienst), BOL is van voldoende kwaliteit.

Beoordelingskader inclusief normering

Het onderzoek is uitgevoerd aan de hand van de examenstandaarden en de bijbehorende normering, die zijn vastgesteld in de ministeriële 'Regeling standaarden examenkwaliteit mbo' (zie bijlage 1).

De examenkwaliteit is voldoende wanneer vijf van de zeven standaarden voldoende zijn, waaronder in elk geval standaard 3, 4, 5 en 7. Maximaal twee van de standaarden 1, 2 en 6 mogen onvoldoende zijn om tot een voldoende eindoordeel te komen. Het oordeel

voor de talen (CEF en referentieniveau) telt dit onderzoeksjaar niet mee in het eindoordeel van de opleiding.

Vervolgtoezicht bij voldoende examenkwaliteit

Bij de opleidingen waarvan de examenkwaliteit voldoende is, is het onderzoeksjaar 2010-2011 hierbij afgerond.

1 Inleiding

In het middelbaar beroepsonderwijs is de onderwijsinstelling verantwoordelijk voor de examenkwaliteit van de beroepsopleidingen. Het onderzoek naar kwaliteitsverbetering is uitgevoerd bij de opleidingen, waarvan bij eerder onderzoek is geconstateerd dat de examenkwaliteit niet voldeed. De constatering 'onvoldoende examenkwaliteit' betekent voor de instelling een verplichting tot verbetering van de kwaliteit van de examinering.

Tijdens het onderzoek naar kwaliteitsverbetering in 2010-2011 zijn alleen de standaarden beoordeeld, die in het onderzoek van 2009-2010 als onvoldoende zijn beoordeeld. De standaarden die in het reguliere onderzoek al voldoende waren, zijn alleen onderzocht als daar aanleiding voor was.

1.1 Regeling standaarden examenkwaliteit mbo

De examenkwaliteit is beoordeeld aan de hand van de zeven standaarden, die in het Toezichtkader bve 2009 staan. Daarnaast is de Aanvulling voor 2010 op het Toezichtkader bve 2009 als kader gebruikt. De standaarden en de normering zijn vastgesteld in de ministeriële 'Regeling standaarden examenkwaliteit mbo'. In bijlage 1 staan de examenstandaarden met de bijbehorende criteria en portretten. In de portretten is beschreven wanneer toereikend aan een criterium is voldaan.

1.2 Onderzochte opleidingen

In tabel 1.1 ziet u welke opleidingen in het kader van de kwaliteitsverbetering opnieuw zijn onderzocht.

Tabel 1.1 Onderzochte opleidingen bij EPBS

Crebo	Naam opleiding	Leerweg	Deelkwalificatie(s)*	Examenenheid en plaatsnaam bezochte locatie(s)
90290	Ondernemer detailhandel	BOL		EPBS, Rotterdam
90932	Exportmedewerker (Exportmedewerker buitendienst)	BOL		EPBS, Rotterdam

* alleen van toepassing bij eindtermgerichte opleidingen

1.3 Inkoop

De instelling heeft tijdens de inventarisatiefase aangegeven of er sprake is van (deel)inkoop van exameninstrumenten en/of -diensten bij een leverancier en zo ja, wat er wordt ingekocht. Het (deels) ingekochte exameninstrumentarium wordt bij de onderwijsinstelling onderzocht, aangezien de leveranciers geen toezichtobject zijn voor de inspectie.

1.4 Toezicht op talen en Leren, Loopbaan en Burgerschap

Bij de competentiegerichte opleidingen waarvan de deelnemers gestart zijn in cohort 2007 of later, onderzoekt de inspectie de exameninstrumenten voor Nederlands en de moderne vreemde talen.

Daarnaast is bij deze opleidingen ook de verantwoording over Leren, Loopbaan en Burgerschap (ook wel: LLB) onderzocht.

Voor het toezicht op de talen is naast het Toezichtkader bve, ook de brief van de staatssecretaris van OCW van 22 december 2008 (kenmerk BVE/2008/88699) en de brief van 29 januari 2010 (kenmerk BVE/Stelsel 180716) van toepassing.

Voor het toezicht op LLB is het brondocument Leren, Loopbaan en Burgerschap 2007 van toepassing. De instelling levert een verantwoordingsdocument aan voor LLB.

1.5 Uitgebreide informatie over het onderzoek

Uitgebreide informatie over de standaarden, de normering, het toezicht op talen, de werkwijze bij inkoop en de opzet van het onderzoek treft u onder andere aan in:

- het Toezichtkader bve 2009;
- de Aanvulling voor 2010 op het Toezichtkader bve 2009;
- het brondocument Leren, Loopbaan en Burgerschap 2007 (inclusief het addendum Nederlands in het kader van burgerschap 2007);
- de brief van de staatssecretaris van OCW van 22 december 2008 (kenmerk BVE/2008/88699);
- de brief van de staatssecretaris van OCW van 29 januari 2010 (kenmerk BVE/Stelsel 180716);
- Wet Referentieniveaus;
- website inspectie: www.onderwijsinspectie.nl

1.6 Onderbouwing van de beoordeling

De resultaten van het onderzoek naar de kwaliteitsverbetering zijn gebaseerd op de aangeleverde zelfbeoordeling inclusief de onderliggende documenten, het onderzoek naar de exameninstrumenten en de gesprekken met vertegenwoordigers van de instelling. De voorlopige bevindingen van het onderzoek zijn ter afsluiting van het bezoek teruggekoppeld aan de managing director van EPBS.

In deze rapportage leest u de onderbouwing van het eindoordeel per opleiding. De conclusies van het onderzoek en, indien van toepassing, het vervolgtoezicht staan in het laatste hoofdstuk vermeld.

2 Kwaliteit examinering bij Europort Business School

In dit hoofdstuk staat de beoordeling en de toelichting op de standaarden, die in het reguliere onderzoek 2009-2010 met een onvoldoende zijn beoordeeld. De oordelen van de standaarden die in dat onderzoek al met een voldoende zijn beoordeeld, zijn overgenomen. Alleen als er een aanleiding voor was, zijn standaarden opnieuw onderzocht.

2.1 Algemeen beeld

In tabel 2.1 staat de beoordeling per onderzochte opleiding. De oordelen die niet vet staan, zijn de oordelen die zijn overgenomen uit het rapport 'Onderzoek kwaliteit examinering 2009-2010'. De nieuwe oordelen zijn vet weergegeven.

Tabel 2.1 Examenkwaliteit onderzochte opleidingen

	Standaard									Eindeordeel: voldoende of onvoldoende examenkwaliteit
	Vertrouwen beroepenveld	Borging deskundigheid	Inhoudelijke uitstroomeisen exameninstrumenten	Toetstechnische kwaliteit exameninstrumenten	Afname, beoordeling, diplomering	Borging examinering	Naleving wettelijke eisen	Nederlands standaard 3 en 4	Moderne vreemde talen standaard 3 en 4	
	1	2	3	4	5	6	7	3/4	¾	
90290 Ondernemer detailhandel, BOL	V	V	V	V	V	V	V	V	V	V
90932 Exportmedewerker (Exportmedewerker buitendienst), BOL	V	V	V	V	V	V	V	O	V	V
O = onvoldoende / V = voldoende / - = n.v.t. / vet = nieuw oordeel										

Algemene opmerking

De tekortkomingen betreffende de inhoudelijke uitstroomeisen van de beroepsgerichte exameninstrumenten zijn verholpen door het inkopen van exameninstrumenten bij leverancier KC-Handel.

Toelichting bij beoordeling examenkwaliteit

De examinering van de onderzochte opleidingen is van voldoende kwaliteit.

Het exameninstrumentarium voldoet aan de uitstroomeisen en aan de toetstechnische eisen. De examenprocessen van afname, beoordeling en diplomering verlopen deugdelijk en de integrale kwaliteit is voldoende geborgd. Het beroepenveld heeft voldoende vertrouwen in de examenkwaliteit. Betrokkenen bij de examinering zijn voldoende deskundig. De onderzochte opleidingen voldoen aan de wettelijke vereisten rondom examinering.

Talen

Voor de opleiding 90290 Ondernemer detailhandel, BOL geldt dat het exameninstrumentarium voor Nederlands en Engels volledig is ingekocht bij leverancier KC-Handel en onveranderd is ingezet. De inspectie heeft dit instrumentarium eerder op CEF-niveau onderzocht en voldoende bevonden. Het oordeel voor het ingekochte exameninstrumentarium is overgenomen in dit rapport.

Voor de opleiding 90932 Exportmedewerker (Exportmedewerker buitendienst), BOL, geldt dat het exameninstrumentarium voor Nederlands en Engels zelf ontwikkeld is. De inspectie heeft dit exameninstrumentarium op CEF-niveau onderzocht. Het exameninstrumentarium voor Nederlands voldoet wel aan de uitstroomeisen en niet aan de toetstechnische eisen. Voor Engels geldt dat drie van de vijf taalvaardigheden voldoen aan de uitstroomeisen en toetstechnische eisen waardoor het oordeel voor Engels voldoende is.

2.2 90290 Ondernemer detailhandel, BOL

Aanleiding onderzoek kwaliteitsverbetering

Het onderzoek naar kwaliteitsverbetering had betrekking op de inhoudelijke uitstroomeisen (standaard 3) van het beroepsgerichte exameninstrumentarium. De dekkingsgraad van het beroepsgerichte exameninstrumentarium voldeed niet aan de eisen. Daarnaast voldeden Nederlands en Engels niet aan de uitstroom en toetstechnische eisen.

Conclusie en toelichting beroepsgerichte exameninstrumenten

Het beroepsgerichte exameninstrumentarium voldoet aan de in inhoudelijke uitstroomeisen en de toetstechnische eisen. EPBS volgt het toetsplan van de leverancier KC-Handel en zet de ingekochte exameninstrumenten van leverancier KC-Handel ongewijzigd in. Hierdoor sluiten de examenopdrachten (praktijkobservaties) aan op de werkprocessen uit het kwalificatiedossier en is de dekkingsgraad voldoende. De inspectie heeft de inhoudelijke uitstroomeisen en toetstechnische eisen van dit exameninstrumentarium eerder onderzocht en voldoende bevonden. Het oordeel voor de inhoudelijke uitstroomeisen en toetstechnische eisen is overgenomen in dit rapport.

Conclusie en toelichting exameninstrumenten talen

De opleiding 90290 Ondernemer detailhandel, is een mbo-opleiding op niveau 4. Voor de opleiding 90290 Ondernemer detailhandel, BOL geldt voor Nederlands en Engels dat het exameninstrumentarium volledig is ingekocht bij leverancier KC-Handel en onveranderd is ingezet. De inspectie heeft dit instrumentarium eerder op CEF-niveau onderzocht en voldoende bevonden. Het oordeel voor het ingekochte exameninstrumentarium is overgenomen in dit rapport.

2.3 90932 Exportmedewerker (Exportmedewerker buitendienst), BOL

Aanleiding onderzoek kwaliteitsverbetering

Het onderzoek naar kwaliteitsverbetering had betrekking op de inhoudelijke uitstroom eisen (standaard 3) van het beroepsgerichte exameninstrumentarium. De dekkingsgraad van het beroepsgerichte exameninstrumentarium voldeed niet aan de eisen. Daarnaast voldeden Nederlands en Engels niet aan de uitstroom en toetstechnische eisen.

Conclusie en toelichting beroepsgerichte exameninstrumenten

Het beroepsgerichte exameninstrumentarium voldoet aan de inhoudelijke uitstroomeisen en toetstechnische eisen. EPBS hanteert het toetsplan van leverancier KC-Handel. Voor de examinering van kerntaak 1 'Onderzoekt de exportmarkt' geldt dat EPBS een zelf

ontwikkelde examenopdracht "project The Elements" inzet. Deze examenopdracht (uitgebreid en geactualiseerd t.o.v de examenopdracht van leverancier KC-Handel) is door de inspectie onderzocht en voldoet aan de inhoudelijke uitstroomseisen (standaard 3). De zelfontwikkelde examenopdracht en de ingekochte examenopdrachten van leverancier KC-Handel sluiten aan op de werkprocessen uit het kwalificatiedossier. Hierdoor is de dekkingsgraad voldoende. Voor de ingekochte examenopdrachten geldt dat de inspectie de inhoudelijke uitstroomseisen en toetstechnische eisen eerder heeft onderzocht en voldoende heeft bevonden. Het oordeel voor de inhoudelijke uitstroomseisen en toetstechnische eisen is overgenomen in dit rapport.

Conclusie en toelichting exameninstrumenten talen

De opleiding 90932 Exportmedewerker (Exportmedewerker buitendienst), is een mbo-opleiding op niveau 4.

Nederlands

De inspectie heeft de exameninstrumenten van Nederlands op CEF-niveau onderzocht. Het eindoordeel voor Nederlands is onvoldoende. De exameninstrumenten voldoen wel aan de uitstroomseisen en niet aan de toetstechnische eisen. Twee van de drie taalvaardigheden, namelijk Luisteren en Gesprekken voeren, voldoen niet aan de uitstroomseisen omdat de puntentoekening onevenwichtig is. Voor alle taalvaardigheden geldt dat ze niet voldoen aan de toetstechnische eisen. Hieronder staat de toelichting daarop per taalvaardigheid.

- Luisteren: de beoordelingscriteria van het beoordelingsformulier sluiten niet aan op de opdracht.
- Lezen: het beoordelingsmodel en beoordelingsvoorschrift zijn onvolledig.
- Gesprekken voeren: niet alle beoordelingscriteria behoren tot de kenmerken van de taakuitvoering conform het Raamwerk Nederlands.
- Spreken: de beoordeling van verstaanbaarheid (= kenmerk van de taakuitvoering) kan alleen plaatsvinden bij het uitvoeren van de presentatie en niet vooraf. Het toekennen van een voldoende of onvoldoende is niet voor alle beoordelingscriteria voldoende uitgewerkt.
- Schrijven: het toekennen van een voldoende of onvoldoende is niet voor alle beoordelingscriteria voldoende uitgewerkt.

Eerste moderne vreemde taal Engels

De inspectie heeft de exameninstrumenten van Engels op CEF-niveau onderzocht. Het eindoordeel voor Engels is voldoende. Voor de taalvaardigheden Luisteren en Lezen geldt dat deze niet voldoen aan de uitstroomseisen en aan de toetstechnische eisen.

- Luisteren: de luistertoets is in ontwikkeling en is daardoor niet beoordeeld.
- Lezen: de taalvaardigheid wordt op het niveau B2 getoetst in plaats van B1. Het beoordelingsvoorschrift ontbreekt.

In bijlage 2 staan de tabellen met daarin de oordelen.

3 Conclusies en vervolgtoezicht

De inspectie heeft op 1 april 2011 een onderzoek naar kwaliteitsverbetering uitgevoerd bij EPBS. Dit onderzoek leidt tot de volgende conclusie.

Voldoende examenkwaliteit

De kwaliteit van examinering van de onderstaande onderzochte opleidingen is voldoende.

- 90290 Ondernemer detailhandel, BOL;
- 90932 Exportmedewerker (Exportmedewerker buitendienst), BOL.

De inspectie voert geen vervolgtoezicht uit, aangezien de examenkwaliteit bij deze onderzochte opleidingen voldoende is.

Bijlage 1 Examenstandaarden en normering

De standaarden

Onderstaand worden 7 standaarden voor de examenkwaliteit gegeven. Bij elk van deze standaarden is een portret gevoegd. Deze portretten zijn zodanig opgebouwd dat wordt aangegeven wanneer toereikend aan een standaard wordt voldaan. Indien een standaard meer criteria omvat, wordt bij elk afzonderlijk criterium een portret gevoegd.

Standaard 1: Het beroepenveld heeft vertrouwen in de examenkwaliteit

Criterium: Vertrouwen beroepenveld examinering

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

Het representatieve beroepenveld heeft voldoende vertrouwen in de kwaliteit van de examinering.
De examencommissie vergewist zich met een gepaste frequentie en grondigheid van de voldoende mate van vertrouwen van het beroepenveld in de kwaliteit van de examinering. Zij treft zo nodig maatregelen om het vertrouwen van het beroepenveld in de kwaliteit van de examinering te verbeteren en ziet toe op de effectiviteit daarvan. Het vertrouwen kan onder andere worden opgemaakt uit een representatief onderzoek, uit ervaringsgegevens die voortkomen uit de betrokkenheid van het beroepenveld bij de constructie en/of afname van de examens, of uit de gebleken tevredenheid van het beroepenveld over de kwaliteit van de net gediplomeerde nieuwe werknemer.

Standaard 2: De deskundigheid van betrokkenen is geborgd

Criterium: Borging deskundigheid

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

De examencommissie vergewist zich met een gepaste frequentie en grondigheid van de deskundigheid van de betrokkenen bij examinering, bijvoorbeeld aan de hand van gegevens uit de constructie en vaststelling van exameninstrumenten, de beoordeling en afname van examens en deelnemerevaluaties. Zij ziet erop toe dat betrokkenen, zowel binnenschools als buitenschools, voldoen aan de door haar vastgestelde vereisten inzake de gewenste deskundigheid voor examinering. Zij maakt voor zichzelf inzichtelijk in welke mate de betrokkenen aan de deskundigheidscriteria voldoen, treft zo nodig verbetermaatregelen en ziet toe op de effectiviteit daarvan.
Er zijn wel elementen in de deskundigheid die verbeterd kunnen worden, maar er vallen als gevolg hiervan geen grote gaten in de examinering.

Standaard 3: Het exameninstrumentarium voldoet inhoudelijk aan de uitstroomseisen

Criterium 1: Dekkingsgraad

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

De exameninstrumenten dekken de kwalificatievereisten die zijn aangegeven in het eindtermendocument of het kwalificatiedossier zodanig af dat recht wordt gedaan aan het integrale kwalificatieprofiel. Van een toereikende dekking is alleen sprake indien de

examinering uitgaat van een toetsvorm die past bij het beheersingsniveau van de vereisten. Uitgangspunt voor de beoordeling van dekkingsgraad is dat alle vereisten uit het kwalificatiedossier onderdeel zijn van het examenprogramma. Er wordt over het geheel van het examen genomen geëxamineerd op het vereiste kwalificatieniveau.

- *Eindtermgerichte opleiding*

Minimaal 75% van de eindtermen van de deelkwalificatie is geëxamineerd met examens die qua inhoud en qua toetsvorm passen bij de eindtermen van de deelkwalificatie. Daarnaast is 100% van de eventuele, relevante wettelijke beroepsvereisten opgenomen in de examinering.

- *Competentiegerichte opleiding 1e generatie kwalificatiedossier*

Alle kerntaken en de bijbehorende relevante competenties (optellend tot minimaal 75% van de competenties) zijn geëxamineerd met examens die qua inhoud en qua toetsvorm passen bij die kerntaken en competenties. Daarnaast is 100% van de eventuele, relevante wettelijke beroepsvereisten opgenomen in de examinering.

- *Competentiegerichte opleiding 2e generatie kwalificatiedossier*

Minimaal 75% van de werkprocessen per kerntaak is geëxamineerd met examens die qua inhoud en qua toetsvorm passen bij de werkprocessen. Daarnaast is 100% van de eventuele, relevante wettelijke beroepsvereisten opgenomen in de examinering.

Criterion 2: Cesuur

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

- *Eindtermgerichte opleiding*

- De cesuur van ieder exameninstrument ligt op een niveau waarop de deelnemer gemiddeld voldoet aan de vereisten die in de examinering zijn verwerkt. Dit niveau kan zijn aangegeven als 'voldoende' als ondergrens.
- Er is sprake van een evenwichtige, niet oneigenlijke puntentoekenning die recht doet aan het belang van de eindtermen.
- Er is bij een deelkwalificatie sprake van een weging van de opdrachten/toetsen onderling die geen afbreuk doet aan de gehanteerde cesuur.
- De cesuur voor de zak/slaagbeslissing ten aanzien van het diploma is dat alle deelkwalificaties die verplicht zijn voor het behalen van het diploma, met gunstig gevolg moeten zijn afgelegd.

- *Competentiegerichte opleiding gericht op 1e generatie kwalificatiedossier*

- De cesuur van ieder exameninstrument ligt op een niveau waarop de deelnemer gemiddeld voldoet aan de vereisten die in de examinering zijn verwerkt. Dit niveau kan zijn aangegeven als 'voldoende' als ondergrens.
- Er is sprake van een evenwichtige, niet oneigenlijke puntentoekenning die recht doet aan het belang van de competenties en kerntaken.
- Er is sprake van een weging van de opdrachten/toetsen onderling die geen afbreuk doet aan de bovengenoemde cesuur.

- *Competentiegerichte opleiding gericht op 2e generatie kwalificatiedossier*

- De cesuur van ieder exameninstrument ligt op een niveau waarop de deelnemer gemiddeld voldoet aan de vereisten die in de examinering zijn verwerkt. Dit niveau kan zijn aangegeven als 'voldoende' als ondergrens.
- Er is sprake van een evenwichtige, niet oneigenlijke puntentoekenning die recht doet aan het belang van de werkprocessen.

- Er is sprake van een weging van de opdrachten/toetsen onderling die geen afbreuk doet aan de gehanteerde cesuur.

Standaard 4: Het exameninstrumentarium voldoet aan de toetstechnische eisen

Criterion 1: Informatie deelnemer

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

De exameninstrumenten bevatten voldoende informatie op grond waarvan de deelnemer weet wat er in het examen van hem verwacht wordt en welke punten hij waarmee kan behalen. De deelnemer weet wanneer hij wat moet doen om een voldoende te behalen. Dit betekent dat de beschrijving van een opdracht en/of gewenst resultaat, de beoordelingscriteria, de wijze van beoordeling en de cesuurbepaling bekend zijn voor de deelnemer.

Criterion 2: Afnamecondities

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

De exameninstrumenten bevatten voldoende informatie op grond waarvan voor de deelnemer en de beoordelaar duidelijk is onder welke omstandigheden een examen moet worden afgenomen. De te treffen voorbereidingen, de toegestane hulpmiddelen, de omschrijving van de context/setting van de examenopdracht en de inrichting van de examenlocatie zijn bekend voor de deelnemer en de beoordelaar.

Criterion 3: Beoordelingsvoorschrift

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

De exameninstrumenten zijn voorzien van een beoordelingsvoorschrift waaruit de beoordelaar duidelijk kan opmaken op grond waarvan een antwoord of prestatie van een deelnemer met een bepaalde (deel)score moet worden gewaardeerd. Er is beschreven hoe een zo objectief mogelijke beoordeling tot stand komt. Dit betekent dat het exameninstrumentarium de volgende zaken bevat:

- een inhoudelijk correct antwoordmodel of een beoordelingsschema (met beoordelingscriteria).
- een scoringsvoorschrift dat beschrijft welke antwoorden goed, gedeeltelijk goed en welke als fout moeten worden beschouwd, inclusief daarbij behorende waardering (punten).
- een beschrijving van hoe eventuele deelwaarderingen leiden tot een eindwaardering.
- een beoordelaarsinstructie met algemene richtlijnen over de wijze waarop de prestaties van deelnemers beoordeeld moeten worden.

Standaard 5: De examenprocessen van afname, beoordeling en diplomering zijn deugdelijk

Criterion 1: De afname

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

De afname verloopt deugdelijk. De examencommissie vergewist zich met een gepaste frequentie en grondigheid van het verloop van de afname van examens, bijvoorbeeld

aan de hand van processen verbaal en/of deelnemerevaluaties. De examencommissie maakt voor zichzelf inzichtelijk of het examenproces naar wens verloopt, en analyseert wat mogelijke oorzaken zijn als processen niet naar wens verlopen.

Criterion 2: De beoordeling

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

De beoordeling verloopt deugdelijk. De examencommissie vergewist zich met een gepaste frequentie en grondigheid van de beoordeling van examens, bijvoorbeeld aan de hand van resultatenanalyses, deelnemerevaluaties en gegevens uit (steekproefsgewijze) dubbele beoordelingen, op grond waarvan zij voor zichzelf inzichtelijk maakt of de beoordeling naar wens verloopt. Ook houdt zij bij wanneer zij beoordelingsresultaten aanpast en tot welke verbeteracties deze correcties leiden of hebben geleid. De examencommissie analyseert wat mogelijke oorzaken zijn als de beoordelingen niet naar wens verlopen.

Criterion 3: Diplomerings en/of certificering

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

Diploma's en certificaten worden op deugdelijke gronden afgegeven. De examencommissie vergewist zich daarvan. De examencommissie kan zich desgevraagd verantwoorden over haar besluiten in deze.

Standaard 6: De examenkwaliteit is voldoende geborgd

Criterion: Kwaliteitsborging

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

De examencommissie vergewist zich met een gepaste frequentie en grondigheid van de integrale kwaliteit van de examinering. Zij doet dit met medewerking van onafhankelijke deskundigen. De examencommissie legt van de uitkomsten van deze beoordeling verantwoording af aan belanghebbenden, treft zo nodig verbetermaatregelen en ziet toe op de effectiviteit daarvan.

Standaard 7: De instelling voldoet aan de wettelijke vereisten rondom examinering

Criterion: Naleving wettelijke vereisten

Een opleiding scoort 'voldoende' op dit criterium wanneer de examinering overeenkomt met het volgende portret.

De opleiding voldoet aan de wettelijke vereisten betreffende:

- informatie over het examen (in OER of ander document) (art. 7.4.8 en art. 7.4.9 van de Wet educatie en beroepsonderwijs);
- de examencommissie (waar onder art. 7.4.5 en art. 7.4.8, vijfde lid van de Wet educatie en beroepsonderwijs);
- de commissie van beroep examens (art. 7.5.1 en art. 7.5.2 van de Wet educatie en beroepsonderwijs);
- de openbare verantwoording (art. 1.3.6 van de Wet educatie en beroepsonderwijs).

Bijlage 2 Exameninstrumenten talen competentiegerichte opleidingen

De inspectie heeft naast beroepsgerichte exameninstrumenten, ook exameninstrumenten voor talen onderzocht. Het oordeel voor talen heeft in het onderzoeksjaar 2010-2011 geen invloed op het eindoordeel van de opleiding. In deze bijlage vindt u de tabellen met daarin de beoordeling voor de onderzochte talen. De toelichting op de beoordeling staat in het hoofdstuk kwaliteit examinering van de exameneenheid waartoe de desbetreffende opleiding behoort.

Nederlands en moderne vreemde talen volgens CEF

Per taal is bekeken of de vijf taalvaardigheden (luisteren, lezen, gesprekken voeren, spreken en schrijven) voldoen aan de uitstroomeisen (standaard 3) en de toetstechnische eisen (standaard 4). Hierbij is onder andere beoordeeld of de exameninstrumenten voldoen aan de beheersingsniveaus (CEF) zoals vastgelegd in de kwalificatiedossiers. Indien de eisen voor Nederlands vanuit het addendum of het brondocument verschillen van de eisen uit het kwalificatiedossier, geldt het hoogste niveau. Het oordeel voor Nederlands en/of moderne vreemde talen is voldoende, indien drie of meer taalvaardigheden voldoende zijn.

Nederlands volgens referentieniveau

Vanaf 1 augustus 2010 geldt de wet Referentieniveau. Dit betekent dat vanaf het cohort 2010-2011 het Referentiekader 'doorlopende leerlijnen taal en rekenen' geldt. De referentieniveaus gelden voor alle startende deelnemers, ongeacht het dossier waarop ze zijn ingeschreven, dus ook eindtermendossiers. Als zittende deelnemers (eerdere cohorten dan 2010) worden overgeschreven naar het nieuwste dossier 2010 waarvoor de referentieniveaus (vanaf 1 augustus 2010) gelden, dan gelden ook alle eisen uit het nieuwe dossier voor deze deelnemers, inclusief de referentieniveaus.

De subdomeinen Luisteren, Spreken, Gesprekken, Schrijven, Lezen zakelijke teksten en Taalverzorging zijn beoordeeld op de uitstroomeisen (standaard 3) en de toetstechnische eisen (standaard 4). Hierbij is onder andere beoordeeld of de exameninstrumenten voldoen aan de referentieniveaus (F-niveaus: 3F voor mbo 4 en 2F voor mbo 1-2-3) zoals is vastgelegd in de kwalificatiedossiers. We geven in het onderzoeksjaar 2010 - 2011 nog geen eindoordeel voor Nederlands.

90290 Ondernemer detailhandel, BOL

Tabel B2.1 Beoordeling exameninstrumenten Nederlands op CEF-niveau

Standaard	Inhoudelijke uitstroomeisen exameninstrumenten	Toetstechnische kwaliteit exameninstrumenten	Oordeel per taalvaardigheid
	ω	4	
Luisteren B2	V	V	V
Lezen B2	V	V	V
Gesprekken voeren B2	V	V	V
Spreken B2	V	V	V
Schrijven B2	V	V	V
Eindoordeel exameninstrumentarium	voldoende		
O = onvoldoende / V = voldoende			

Tabel B2.2 Beoordeling exameninstrumenten Engels op CEF-niveau

Standaard	Inhoudelijke uitstroomeisen exameninstrumenten	Toetstechnische kwaliteit exameninstrumenten	Oordeel per taalvaardigheid
	ω	4	
Luisteren B1	V	V	V
Lezen B1	V	V	V
Gesprekke voeren B1	V	V	V
Spreken B1	V	V	V
Schrijven B1	V	V	V
Eindoordeel exameninstrumentarium	voldoende		
O = onvoldoende / V = voldoende			

90932 Exportmedewerker (Exportmedewerker buitendienst), BOL

Tabel B2.3 Beoordeling exameninstrumenten Nederlands op CEF-niveau

Standaard	Inhoudelijke uitstroomeisen exameninstrumenten	Toetstechnische kwaliteit exameninstrumenten	Oordeel per taalvaardigheid
	W	4	
Luisteren B2	O	O	O
Lezen B2	V	O	O
Gesprekken voeren B2	O	O	O
Spreken B2	V	O	O
Schrijven B2	V	O	O
Eindoordeel exameninstrumentarium	onvoldoende		
O = onvoldoende / V = voldoende			

Tabel B2.4 Beoordeling exameninstrumenten Eerste moderne vreemde taal Engels op CEF-niveau

Standaard	Inhoudelijke uitstroomeisen exameninstrumenten	Toetstechnische kwaliteit exameninstrumenten	Oordeel per taalvaardigheid
	W	4	
Luisteren B2	O	O	O
Lezen B2	O	O	O
Gesprekken voeren B1	V	V	V
Spreken B1	V	V	V
Schrijven B1	V	V	V
Eindoordeel exameninstrumentarium	voldoende		
O = onvoldoende / V = voldoende			